

Українська мова (за професійним спрямуванням)

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	121 – Інженерія програмного забезпечення	Інститут / факультет	Комп'ютерних наук та програмної інженерії
Назва програми	«Інженерія програмного забезпечення»	Кафедра	Програмна інженерія та інформаційні технології управління
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

Викладачі

Гомон Андрій Михайлович, Andrii.Homon@khpi.edu.ua

Кривець Оксана Михайлівна, Oksana.Krymets@khpi.edu.ua

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови НТУ «ХПІ». Досвід роботи - 31 рік. Автор понад 40 наукових та навчально-методичних публікацій. Провідний викладач з дисципліни: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Мова професійного навчання», «Українська мова як іноземна».

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови НТУ «ХПІ». Досвід роботи - 28 років. Автор понад 70 наукових та навчально-методичних публікацій. Провідний викладач з дисципліни: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Мова професійного навчання», «Українська мова як іноземна».

Загальна інформація про курс

Анотація	Вивчення дисципліни передбачає оволодіння студентами професійним мовленням, особливостями науково-технічного перекладання та редагування текстів, збагачення їхнього словника термінологічною, фаховою лексикою, опанування нормами сучасної української літературної мови, її функціональними стилями та особливостями мовленнєвої діяльності		
Цілі курсу	<ul style="list-style-type: none"> – сформувати в майбутніх спеціалістів професійно зорієнтовані вміння й навички досконалого володіння українською літературною мовою у фаховій сфері; – виробити навички оптимальної мовленнєвої поведінки в професійній діяльності 		
Формат	Практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - іспит		
Семестр	2		

Обсяг (кредити) / Тип курсу
(обов'язковий / вибіркового)

3 / Обов'язковий

Лекції (години)

0

Практичні заняття (години)

32

Самостійна робота (години)

58

Програмні компетентності	<p>K02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>K03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>K04. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>K05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>K17. Здатність дотримуватися специфікацій, стандартів, правил і рекомендацій в професійній галузі при реалізації процесів життєвого циклу.</p>
---------------------------------	---

Результати навчання	Методи викладання та навчання	Форми оцінювання (поточне оцінювання CAS, підсумкове оцінювання FAS)
<p>PR01. Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для вирішення професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.</p>	<p>- виклад нового навчального матеріалу; пояснення; бесіда (вступна, репродуктивна, евристична, контрольна);</p> <p>- таблиці, схеми, роздаткові матеріали, робота з навчальними посібниками;</p> <p>- виконання вправ і письмових завдань, перекладання та редагування фахових текстів;</p> <p>- репродуктивні та проблемно-пошукові методи;</p> <p>- пізнавальні ігри, навчальні дискусії та диспути, аналіз ситуацій у професійній діяльності тощо.</p>	<p>Оцінювання знань на практичних заняттях, перевірка конспектів, виконаних вправ і завдань, рефератів, усні опитування, тестування (CAS); іспит у формі виконання завдань екзаменаційного білету (FAS)</p>
<p>PR23. Вміти документувати та презентувати результати розробки програмного забезпечення.</p>	<p>- виклад нового навчального матеріалу; пояснення; бесіда (вступна, репродуктивна, евристична, контрольна);</p> <p>- таблиці, схеми, роздаткові матеріали, робота з навчальними посібниками;</p> <p>- виконання вправ і письмових завдань, перекладання та редагування фахових текстів;</p> <p>- репродуктивні та проблемно-пошукові методи;</p> <p>- пізнавальні ігри, навчальні дискусії та диспути, аналіз ситуацій у професійній діяльності тощо.</p>	<p>Оцінювання знань на практичних заняттях, перевірка конспектів, виконаних вправ і завдань, рефератів, усні опитування, тестування (CAS); іспит у формі виконання завдань екзаменаційного білету (FAS)</p>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності аспіранта	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів
	90-100	A	відмінно	
	82-89	B	добре	
	74-81	C	задовільно	
	64-73	D	задовільно	
	60-63	E	задовільно	
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

100% підсумкове оцінювання у вигляді іспиту (28%) та поточного оцінювання (72%).

28% іспит: відповіді на питання білетів, виконання практичних /письмових/ завдань

72% поточне оцінювання:

- 42% контрольні роботи (тестові за темами)
- 30% 2 контрольні роботи (за модулями)

Політика курсу	Студенти зобов'язані відвідувати заняття згідно розкладу та дотримуватися етики поведінки. У разі відсутності студентам необхідно буде виконати всі завдання, щоб компенсувати пропущені заняття. Участь у практичних заняттях вимагає попередньої підготовки та завчасного опрацювання всіх необхідних матеріалів для продуктивних дискусій під час заняття. Письмові завдання повинні бути подані до встановлених строків.
-----------------------	--

Структура та зміст курсу

Структура та зміст курсу					
Лекція 1		Практичне заняття 1-2	Змістовий Модуль 1. Наукове і ділове спілкування як складники фахової діяльності. Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Тема 2. Наукова література як основне джерело фахових знань.	Самостійна робота	Ознайомлення з особливостями мовної політики в Україні, системою стилів української літературної мови, її характеристикою. Вивчення стандартних зворотів наукового стилю.
Лекція 2		Практичне заняття 3-5	Тема 3. Письмова репрезентація результатів наукових досліджень. Тема 4. Правила оформлення наукових праць. Тема 5. Теоретичні засади діловодства.		Оформлення наукових праць (стаття, тези, рецензія), цитат і посилань (покликань), розділові знаки в реченнях із цитатами. Укладання заяви, ознайомлення з класифікацією документів, мовними кліше офіційно-ділового стилю.
Лекція 3		Практичне заняття 6-7	Тема 6. Правила укладання ділових паперів. Тема 7. Нормативність фахового мовлення.		Укладання пояснювальної записки. Вивчення норм української літературної мови
Лекція 4		Практичне заняття 8-9	Модульний контроль №1. Змістовий модуль 2. Основи термінологічної та лінгвістичної підготовки фахівця Тема 1. Теоретичні засади термінознавства.		Вивчення номенклатурних назв і професіоналізмів, зв'язків термінознавства з іншими науковими дисциплінами.
Лекція 5		Практичне заняття 10-11	Тема 2. Шляхи виникнення нових термінів. Тема 3. Термінологічне планування в Україні.		Вивчення правопису термінів іншомовного походження. Опанування 50 фаховими термінами з дефініціями.
Лекція 6		Практичне заняття 12-13	Тема 4. Теоретичні питання перекладознавства. Тема 5. Словники у професійному мовленні.		Опрацювання способів перекладання (транскодування, калькування, описове перекладання). Вивчення особливостей творення й уживання назв осіб за родом діяльності (професією, посадою, званням), назв знарядь праці, пристроїв, деталей.
Лекція 7		Практичне заняття 14-15	Тема 6. Граматичні труднощі перекладання термінів. Тема 7. Граматичні труднощі вживання термінів і		Ознайомлення з особливостями перекладання термінів, редагування науково-технічних текстів. Опрацювання вживання прикметників й займенників в наукових і ділових текстах. дієслівних форм в мовленні фахівця. Вивчення способів

			загальноживаних слів у наукових текстах.		вираження наказу.
Лекція 8		Практичне заняття 16	Модульний контроль №2.		

Література

Обов'язкова	<p>1 Бондарець О. В., Терещенко Л. Я., Булавін В. І., Гордієнко, О. В., Дубічинський, В. В., Некрасов О. П., Павлова. Г. Д. (2006) Хімічне термінознавство Харків: НТУ «ХПІ».</p> <p>2 Бондарець О. В. Терещенко Л. Я., Дубічинський В. В. Павлова Г. Д. (2006) Основи українського термінознавства та перекладу науково-технічної літератури Харків: НТУ «ХПІ».</p> <p>3 Васенко Л. А. (2014) Вступ до прикладної лінгвістики: навч. посібник Харків: НТУ «ХПІ».</p> <p>4 Васенко Л. А. Дубічинський, В. В., Кринець О. М (2008) Фахова українська мова. Київ: Центр учбової літератури.</p> <p>5 Гомон А. М., Кринець О. М. (2008) Оброблення наукової інформації. Навчально-методичний посібник для студентів I курсу з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» Харків: НТУ «ХПІ».</p> <p>6 Дубічинський В. В. (2012) Вступ до мовознавства: Харків: НТУ «ХПІ».</p> <p>7 Дубічинський В. В. (2012) Лексикографія Харків: НТУ «ХПІ»</p> <p>8 Дубічинський В. В. (2004) Українська лексикографія: Історія, сучасність та комп'ютерні технології Харків: НТУ «ХПІ»</p> <p>9 Дубічинський В. В. (2010) Українська мова. Сучасний довідник. Орфографія, стилістика, граматики, пунктуація, словник Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля».</p> <p>10. Дубічинський, В. В. Бондарець, О. В. Васенко Л. А. (2010) Концепція викладання дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» в НТУ «ХПІ»: методичні рекомендації для викладачів НТУ «ХПІ» Харків: НТУ «ХПІ».</p>	Додаткова	<p>19 Бусел. В. Т. (2005) Великий тлумачний словник сучасної української мови Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун».</p> <p>20 Галузинська Л. І. Науменко Н. В., Колосюк. В. О. (2008) Українська мова (за професійним спрямуванням Київ: Знання.</p> <p>21 Гнатишена І. М., Кияк Т. Р. (1996) Словник інтернаціональних терміноелементів грецького та латинського походження в сучасній термінології Київ: КМ Academia.</p> <p>22 Головащук С. І. (2004) Словник-довідник з українського літературного слововживання Київ: Наук. Думка.</p> <p>23 Гриценко Т. Б. (2010) Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Центр учбової літератури.</p> <p>24 Гуць М. В., Олійник, І. Г., Ющук. І. П. (2004) Українська мова у професійному спілкуванні Київ: МА «BeeZone»</p> <p>25 Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. (2000) Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти Київ: Вид. дім «КМ Academia».</p> <p>26 Загнітко А. П. (2005) Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО»,</p> <p>27 Зембінська Т. М., Данилюк І. Г., Морозов І. В., Дубічинський. В. В. (2004) Українсько-російський словник термінів сільськогосподарської техніки Харків: ХДТУСГ.</p> <p>28 Іваницький Р. В., Кияк Т. Р. (1995) П'ятимовний тлумачний словник з інформатики Київ:</p> <p>29 Кочерган М. П., Герман, К. Ф., (2004) Вступ до мовознавства. Підручник Київ: ВЦ «Академія»</p> <p>30 Бабич, Н. Д., Скаб, М. В., Лук'янюк, К. М., Рубльова Н. І. (2006) Культура фахового мовлення; за Чернівці: Книги—XXI.</p> <p>31 Кусайкіна Н. Д., Цибульник Ю. С. (2009) Сучасний тлумачний словник української мови: 100 000 слів (безкоштовна CD версія) Харків: ВД «ШКОЛА»</p> <p>32 Мацько Л. І., Кравець. Л. В. Станкевич Н. (2007) Культура української фахової мови Київ: ВЦ «Академія»</p> <p>33 Мацюк З. (2008) Українська мова професійного спілкування. Київ: Каравела</p> <p>34 Наконечна Г. (1999) Українська науково-технічна термінологія. Історія і сьогодення Львів: Кальварія.</p>
--------------------	--	------------------	---

- 11 Михайлова Т. В. Культура мовлення фахівця: навч. посіб. / Т. В. Михайлова. – Х.: НТУ «ХПІ», 2015. – 320 с.
- 12 Михайлова О. Г. Українська наукова термінологія: навч. посібник / О. Г. Михайлова, А. А. Сидоренко, В. Ф. Сухопар. – Харків: НТУ «ХПІ», 2002. – 146 с.
- 13 Михайлова О. Г. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості: навч. посібник / О. Г. Михайлова, А. А. Сидоренко, В. Ф. Сухопар. – Х.: ХДПУ, 2000. – 96 с.
- 14 Пенькова Е. Г. Українська мова: навч. посіб. – Х.: НТУ «ХПІ», 2014. – 280 с.
- 15 Писарська Н. В. Українська мова за професійним спрямуванням: письмове ділове мовлення: навч. посібник / Н. В. Писарська. – Х.: НТУ «ХПІ», 2016. – 114 с.
- 16 Прикладне термінознавство: навч. посібник: Ч. 1 / За ред. В. В. Дубічинського, Л. А. Васенко. – Х.: НТУ «ХПІ», 2003. – 145 с.
- 17 Українська мова. Енциклопедія / Г. А. Губарева, О. М. Чуешкова, Т. В. Михайлова та ін.; за ред. І. В. Муромцева. – К.: Майстер-клас, 2011. – 400 с.
- 18 Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 3-тє вид., виправ. і доповн. – К.: Алерта, 2012. – 696 с.
- 35 Нові й актуалізовані слова та значення: словникові матеріали (2002–2010) / кер. проекту і відп. ред. О. М. Тищенко, авт. колектив: В. О. Балог, Н. Є. Лозова та ін. [Ін-т укр. мови НАН України]. – К.: ВД Дмитра Бураго, 2010. – 280 с.
- 36 Нові слова та значення: словник / Ін-т укр. мови НАН України; уклали Л. В. Туровська, Л. М. Василькова. – К.: Довіра, 2008. – 271 с.
- 37 Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навч. посібник / Г. С. Онуфрієнко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
- 38 Пентилюк М. І. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посібник / М. І. Пентилюк, І. І. Маруніч, І. В. Гайдаєнко. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 224 с.
- 39 Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради: навч. посібник / О. Пономарів. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Либідь, 2008. – 240 с.
- 40 Російсько-український словник / І. О. Анніна, Г. Н. Горюшина, І. С. Гнатюк та ін.; За ред. В. В. Жайворонка. – К.: Абрис, 2003. – 1424 с.
- 41 Російсько-український словник наукової термінології: Математика. Фізика. Техніка. Науки про Землю та Космос / В. В. Гейченко, В. М. Завірюхіна, О. О. Зеленюк та ін. – К.: Наук. думка, 1998. – 892 с.
- 42 Савченко Л. Г. Російсько-український словник словосполучень. Труднощі перекладу / Л. Г. Савченко. – К.: Національний книжковий проект, 2010. – 512 с.
- 43 Середницька А. Я. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібник / А. Я. Середницька, З. Й. Куньч; за ред. Г. Л. Вознюка. – 3-тє вид., виправл. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 215 с.
- 44 Словник-довідник економічних термінів: рос.-укр.-англ. / О. М. Дрозд, В. В. Дубічинський, А. С. Д'яков та ін.; за ред. Т. Р. Кияка. – К.: ВД «КМ Академія», 1997. – 264 с.
- 45 Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – 3-тє вид., випр. – К.: Знання, 2006. – 367 с.
- 46 Словник іншомовних слів / Л. О. Пустовіт, О. І. Скопненко, Г. М. Сjuta та ін. – К.: Довіра, 2000. – 1018 с.
- 47 Сучасний орфографічний словник української мови: 180000 слів (плюс безкоштовна CD версія) / Уклад. В. В. Дубічинський, Н. Я. Косенко. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2009. – 1024. (Гриф МОН України №14/18.2-1718).
- 48 Українська ділова мова: практичний посібник на щодень / Уклад.: М. Д. Гінзбург, І. О. Требульова, С. Д. Левіна та ін.; за ред. М. Д. Гінзбурга. – Х.: Торсінг, 2003. – 592 с.
- 49 Українська мова. Енциклопедія / Редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., виправ. і допов. – К.: Українська енциклопедія, 2004. – 834 с.
- 50 Українська мова за професійним спрямуванням [Електроний ресурс] : навч. посібник / уклад.: Н. М. Півень, С. В. Артjох, Г. Ю. Шелест ; ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет». – Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ», 2014. – 280 с. – Режим доступу: <http://umt.pstu.edu/handle/123456789/2979>
- 51 Українська мова (за правознавчим спрямуванням): навч. посібник / О. А. Лисенко, В. М. Пивоваров, Л. М. Сідак та ін. – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2014. – 340 с.
- 52 Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посібник / упор. А. В. Лисенко, Т. К. Ісаєнко, С. М. Дорошенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 280 с.

Норми академічної етики

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»